

Regionkontoret
Välj verksamhetsområde
Rickard Nordén
Strateg

Beslutsförslag

Datum	Diarienummer
2025-05-14	RS250583

Regionstyrelsen**Uppdatering av riktlinjerna för finansverksamheten****Förslag till beslut**

Regionstyrelsens arbetsutskott föreslår regionstyrelsen besluta att

- uppdatera riktlinjerna för finansverksamheten enligt förslag

Sammanfattning

Regionfullmäktige har beslutat att regionens placeringar ska ske på ett etiskt och ett miljömässigt försvarbart sätt. Utöver avvägningen mellan avkastning och risk ska därför även hållbarhetsaspekter beaktas i placeringsverksamheten.

Det finns idag kraftiga begränsningar i riktlinjerna att göra placeringar inom vissa sektorer, vilket i praktiken innebär att placeringar inte är möjliga. Dessa sektorer är pornografi, tobak, alkohol, massförstörelsevapen, vapen och krigsmateriel, kommersiell spelverksamhet samt fossila bränslen.

Förändringar i omvärlden har dock medfört att synen på vad som är hållbara och etiska investeringar har förändrats. Normen i offentlig sektor har länge varit att inte placera, eller kraftigt begränsa möjligheten att placera, i ovan nämnda sektor. Denna norm håller på att förändras på grund av de förändrade geopolitiska förhållandena och de ökade kraven på försvarsutgifter kopplat till de säkerhetsutmaningar som nu finns. Som en konsekvens av ökade geopolitiska spänningar och krav på stärkt försvarskapacitet, har flera offentliga aktörer nu öppnat upp för möjligheten att placera i sektorn för konventionella vapen.

Genom att lägga till ordet ”kontroversiella” vapen i policyn, för sektorer som ska exkluderas, öppnas möjligheten till investeringar i annan försvarsindustri. Detta innebär att de tidigare angivna sektorerna för massförstörelsevapen samt vapen och krigsmateriel kan tas bort, då massförstörelsevapen inkluderas i kontroversiella vapen.

Att exkludera kontroversiella vapen innebär att inga placeringar får ske i vapen som inte gör skillnad på civila eller militära mål och anses förorsaka motståndaren onödigt lidande, överflödigt skada eller som dabbar civilbefolkningen urskillningslöst. Detta avser vapen så som personminor, klustervapen, kemiska och biologiska vapen, splitter-, brand- och laservapen samt kärnvapen.

Bakgrund

Nuvarande policy och riktlinje

Regionfullmäktige har beslutat att regionens placeringar ska ske på ett etiskt och ett miljömässigt försvarbart sätt. Utöver avvägningen mellan avkastning och risk ska därför även hållbarhetsaspekter beaktas i placeringsverksamheten. I riktlinjerna för finansverksamhet anger sedan regionstyrelsen bestämmelser för hållbara och ansvarsfulla placeringar.

Norm- och sektorsbaserade placeringar

I tillgångsförvaltningens styrande principer anges att regionen ska ta ansvar för sitt innehav och ha en etisk profil genom sina urvalskriterier för placeringar. Regionen definierar ansvarstagande genom att dela upp placeringarna i normbaserade och sektorbaserade placeringar.

Den *normbaserade* delen anger att regionen ska placera i bolag som tillämpar internationella konventioner.

Den *sektorsbaserade* delen anger att regionen inte ska placera i bolag vars verksamhet inte ligger i linje med vad regionen anser vara etiskt eller hållbart. Det finns idag kraftiga begränsningar i riktlinjerna inom vissa sektorer, vilket i praktiken innebär att placeringar inte är möjliga. Dessa sektorer är pornografi, tobak, alkohol, massförstörelsevapen, vapen och krigsmateriel, kommersiell spelverksamhet samt fossila bränslen.

Förändrad syn på placeringar i vapenindustrin

Med anledning av det ändrade världsläget har diskussioner förevarit om en mindre justering i riktlinjerna.

Enligt nuvarande riktlinjer anges att Region Halland inte får placera i bolag som finns i sektorn för massförstörelsevapen. Detta gäller både för produktion och distribution. Placeringar får heller inte ske i bolag vars omsättning överstiger 5 % i sektorn för vapen och krigsmateriel. Detta innebär i praktiken att det inte finns möjlighet att investera i denna sektor heller.

Förändringar i omvärlden har dock medfört att synen på vad som är hållbara och etiska investeringar har förändrats. Normen i offentlig sektor har länge varit att inte placera, eller kraftigt begränsa möjligheten att placera, i ovan nämnda sektor. Denna norm håller på att förändras på grund av de förändrade geopolitiska förhållandena och de ökade kraven på försvarsutgifter kopplat till de säkerhetsutmaningar som nu finns. Som en konsekvens av ökade geopolitiska spänningar och krav på stärkt försvarskapacitet, har flera offentliga aktörer nu öppnat upp för möjligheten att placera i sektorn för konventionella vapen. Bland regionerna är det Region Örebro, Region Sörmland, Region Östergötland och Region Västmanland som hittills gjort denna förändring i sina styrdokument för placeringar.

Konventionella och kontroversiella vapen

Det finns två typer av vapen som diskuteras i sammanhanget, konventionella och kontroversiella.

Konventionella vapen är den typ av vapen som inte inkorporerar kemiska, biologiska eller nukleära tekniker och verkar främst genom kulor, tryck och splitter och har en begränsad effekt.

Kontroversiella vapen är vapen som inte gör skillnad på civila eller militära mål och anses förorsaka motståndaren onödigt lidande, överflödigt skada eller som drabbar civilbefolkningen urskillningslöst. Dessa vapen är förbjudna enligt internationell rätt. Enligt Europeiska unionen definieras kontroversiella vapen som personminor, klustervapen, kemiska och biologiska vapen och Förenta nationerna (FN) adderar även vapen så som vissa splitter-, brand- och laservapen i denna definition. Utöver detta har FN en konvention om förbud mot kärnvapen som också klassificeras som kontroversiella vapen.

Genom att lägga till ordet ”kontroversiella” vapen i policyn, för sektorer som ska exkluderas, öppnas möjligheten till investeringar i annan försvarsindustri. Detta innebär att de tidigare angivna sektorerna för massförstörelsevapen

samt vapen och krigsmateriel kan tas bort, då massförstörelsevapen inkluderas i kontroversiella vapen. I praktiken innebär förändringen inte några direkta ändringar i nuvarande placeringar eftersom vapen normalt är exkluderade i marknadens utbud av fonder. Successivt förväntas detta förändras och då har Region Halland öppnat för den möjligheten.

Förslag på ny skrivning i avsnitt 6.1.1.2

6.1.1.2, Sektorbaserade placeringar

Regionen exkluderar bolag vars verksamhet inte ligger i linje med vad regionen anser vara etiskt eller hållbart. Placeringar får ej göras i bolag (direkt eller via fond) vars omsättning överstiger vad som anges för nedan sektorer:

- pornografi - (produktion, 0 % av omsättningen)
- tobak - (produktion, 0 % av omsättningen)
- alkohol - (produktion, 5 % av omsättningen)
- **kontroversiella vapen (utveckling, produktion eller distribution, 0 % av omsättningen)**
- ~~massförstörelsevapen – (produktion eller distribution, 0 % av omsättningen)~~
- ~~vapen och krigsmateriel – (produktion eller distribution, 5 % av omsättningen)~~
- kommersiell spelverksamhet - (produktion, 5 % av omsättningen)
- fossila bränslen - (prospektering/utvinning, 5 % av omsättningen)

Vid osäkerhet av etiska skäl ska grundregeln vara att avstå från placering. Om placering av misstag skett i oetisk verksamhet ska engagemanget snarast avyttras.

Justeringen innebär inte någon övergripande förändring i Region Hallands inriktning mot ansvarsfulla investeringar. Det kan snarare ses som en anpassning till nya förutsättningar nationellt och globalt. Inga övriga justeringar har gjorts i riktlinjen, utöver mindre redaktionella.

Barnkonsekvens- och jämställdhetsanaly

Inga konsekvenser för män, kvinnor eller barn med anledning av beslutet.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet, i sig, innebär inte några ekonomiska konsekvenser.

Regionkontoret

Krister Björkegren
Regiondirektör

Per Karlsson
Ekonomidirektör

Bilaga:

Riktlinje för finansverksamheten (efter ändring)

Styrelsens/nämndens beslut delges

Delges inte.